

Review Paper

LINGVOSTILISTIČKI ASPEKTI INTERKULTURNOG DIJALOGA U PJESMI „BANOVIĆ STRAHINJA“

Milena BURIC¹

Faculty of Philology, University of Montenegro

e-mail: milenab@ucg.ac.me

ABSTRACT:

The paper analyzes from the perspective of linguistic stylistics an apparently secondary episode of the folk epic poem "Banović Strahinja", which was communicated to Vuk Karadžić by one of his two most important poet-singers in the territory of today's Montenegro - Starac Milija from Kolašin. The focus is on the relationship between members of two different religions and cultures, presented through the protagonist's encounter with an old dervish, to which the folklore creator devotes almost a quarter of his work, around two hundred verses. By interpreting the poetic function of figures of analogy (metaphor, contrast), by analyzing the stylogenicity of selected language units at the lexical, syntagmatic and syntactic level, it is concluded that the opposite characters, regardless of the fact that they are determined by different religious affiliations, have the same ideals: truthfulness, mutual respect, humanity, courage and the ability to forgive.

¹ Milena BURIC – rođena je u Nikšiću, gdje je završila osnovnu, muzičku i srednju školu, nakon čega je upisala Filozofski fakultet (Odsjek za srpski jezik i književnost). Na istom fakultetu, na smjeru Nauka o jeziku, 2008. godine odbranila je magistarski rad Terminologija i frazeologija u "Opštem imovinskom zakoniku za Knjaževinu Crnu Goru" Valtazara Bogišića. Naučno zvanje doktor nauka o jeziku stekla je 2016. godine na Filološkom fakultetu UCG (tema disertacije: Jezik i stil u narodnim epskim deseteračkim pjesmama). U akademsko zvanje docent (za oblasti srbistika i montenegristika) na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore izabrana je 2023. godine. Polja njenog interesovanja su: pravopis, tvorba riječi, sintaksa, frazeologija, lingvistička stilistika, rodno nediskriminatoran jezik.

The dialogue between Strahinja Banović and the dervishes is observed as an element of anticipation of the poem's epilogue, i.e. as an indispensable tool for decoding the reasons for forgiving a woman's infidelity.

KEY WORDS:

Folk epic decasyllabic poem; Poet-singer; Derivational morphostyle; Contrast; Metaphor;

SAŽETAK:

U radu se iz perspektive lingvostilistike analizira naizgled sporedna epizoda narodne epske deseteračke pjesme „Banović Strahinja“, koju je Vuku Karadžiću saopštio jedan od njegova dva najznačajnija pjesnika-pjevača sa teritorije današnje Crne Gore – Starac Milija iz Kolašina. U fokusu je odnos pripadnika dviju različitih vjera i kultura, prezentovan kroz susret glavnog junaka sa starim dervišem, čemu folklorni stavaralac opredjeljuje gotovo četvrtinu svog ostvarenja, oko dvije stotine stihova. Tumačenjem poetske funkcije figura analogije (metafora, kontrast), analizom stilogenosti selektovanih jezičkih jedinica leksičkog, sintagmatskog i sintaksičkog nivoa, zaključuje se da suprotstavljeni likovi, bez obzira na to što su determinisani različitom vjerskom pripadnošću, imaju iste ideale: istinoljublje, uzajamno poštovanje, čovječnost, hrabrost i sposobnost praštanja. Dijalog Strahinje Banovića i derviša opservira se kao element anticipacije epiloga pjesme, odnosno kao nezaobilazno sredstvo za dekodiranje uzroka praštanja nevjerstva ženi.

KLJUČNE RIJEČI:

Narodna epska deseteračka pjesma; Pjesnik-pjevač; Derivacioni morfostilem; Kontrast; Metafora